

Dato 16-12-2019

FAQ om lattergas som rusmiddel

Hvad er lattergas?

Lattergas, der anvendes som rusmiddel, kommer fra gaspatroner. De er produceret til industriel brug og bruges fx til flødeskumssiffroner. Lattergassen er forskellig fra den lattergas, der er et lægemiddel, og som vi kender fra blandt andet tandlægen og jordemoderen.

Hvor lattergas som lægemiddel oftest vil være opblandet med ilt, indeholder gaspatronerne, der er tiltænkt industrielle formål, ren gas, der ikke er opblandet med ilt. Inhalering af gas direkte fra gaspatroner kan derfor have alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser.

Det kemiske navn for lattergas er dinitrogenoxid, og den kemiske formel er N₂O.

Hvordan virker det?

Lattergas fra gaspatroner bliver typisk misbrugt ved, at det inhaleres direkte fra gaspatronerne eller fra en ballon, som man har fyldt med gassen fra patronerne. Enkelte har inhaleret gassen gennem en flødeskumssiffron.

Lattergas giver en rus, der kan minde om at blive fuld af alkohol. Det virker hæmmende på centralnervesystemet, så man bliver svimmel, får usikre bevægelser, bliver opstemt og vrøvlende. Lattergas hører under kategorien sløvende stoffer ([link til stoftyper på altomstoffer.dk](#)).

Rusen er ret kort, ofte 1-2 minutter, hvilket kan få nogle til at gentage inhaleringen, for at opnå længere rus.

Er det farligt?

Ja. Det kan have alvorlige konsekvenser for helbredet, hvis man indtager lattergas fra gaspatroner, der er produceret og tiltænkt industrielle formål.

Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser?

Da gaspatronerne indeholder ren gas, der ikke er opblandet med ilt, kan der ved inhalation af gassen opstå iltmangel (hypoxi), fordi gassen fortrænger ilt i indåndingsluften. I yderste konsekvens, ved vedvarende inhalation og især ved blandingsbrug med andre rusmidler, kan ren lattergas medføre dødsfald, fordi mangel på ilt kan betyde, at man bliver kvalt. Når den tryksatte lattergas frigives, er gassen endvidere ekstrem kold, og gassen kan forårsage forfrysninger i mund, lunger og stemmebånd.

Hvis man indtager lattergas fra gaspatroner samtidig med, at man drikker alkohol eller andre sløvende rusmidler som benzodiazepiner og opioider, giver det en forøget risiko for iltmangel, fordi de nævnte rusmidler påvirker hjernens evne til at reagere på iltmangel. Samtidig påvirker gassen balancen, hvilket giver risiko for svimmelhed og fald. Der er også set tilfælde med påvirkning af lever og knoglemarven, der kan give blodmangel.

Misbrug af lattergas kan desuden give skader på hjerne og nervesystem, som for eksempel føleforstyrrelser, koordination- og balanceproblemer og nerveskader, hvilket der er set eksempler på.

Dato 16-12-2019

i Danmark. Herudover er der i den internationale litteratur også beskrevet tilfælde af psykose og depression i forbindelse med lattergasmisbrug.

Er der indrapporteret skader efter lattergasmisbrug?

Giftlinjen modtager løbende henvendelser fra primært borgere og sundhedspersonale efter hændelser med misbrug af lattergas fra gaspatroner. Disse henvendelser har været stigende gennem årene. De dækker blandt andet over akutte og kroniske, forespørgsler til forgiftninger efter indtag af lattergas fra gaspatronerne. Der er set en stigning af henvendelser vedrørende kronisk misbrug med skader på hjerne og nervesystem, såsom føleforstyrrelser, koordination- og balanceproblemer, påvirket hukommelse og kognitive funktioner.

Har man set dødsfald som følge af lattergas?

I Danmark blev der rapporteret om et dødsfald i 2007, som blev tilskrevet iltmangel i forbindelse med inhalation af lattergas. Der blev påvist lattergas i blod, lunger og hjernevæv. Dødsfaldet forbindes til misbrug af lattergas, dog ikke direkte til små gaspatroner/ampuller.

Herudover har Sundhedsstyrelsen fået indberetninger om 2 dødsfald i henholdsvis 2016 og 2018, hvor lattergas fra gaspatroner var involveret i begge dødsfald, og gaspatroner blev fundet på stedet ved de afdøde. Endelig er der registreret et dødsfald i 2019, hvor det er vurderet, at iltmangel i forbindelse med brug af lattergas kan have fremkaldt hjertestop.

Lattergas er et lavmolekylært og flygtigt stof og vil over en tid forsvinde. Derfor er det i visse tilfælde svært at påvise stoffet i mennesker. Det kan derfor ikke udelukkes, at der er sket flere dødsfald i Danmark som følge af misbrug af lattergas fra patroner, uden det har været muligt at påvise dødsårsagen tilstrækkeligt.

Er lattergas ulovligt?

Lattergaspatroner kan lovligt købes til industrielle formål, mens salg af gaspatronerne til beruselse er gjort ulovligt via regulering i produktsikkerhedsloven siden april 2015. Ifølge produktsikkerhedsloven er det således ulovligt at sælge gas, produceret og tiltænkt industrielle formål, til beruselsesøjemed, da der ikke er tale om et sikkert produkt.

Lattergas som lægemiddel kan ikke sælges frit. Det vil være i strid med lægemiddellovgivningen og strafbart.

Hvad gør vi for at forebygge misbrug af lattergas?

Vi anbefaler, at indsatserne mod misbrug af lattergas fra gaspatroner, samt indsatser mod misbrug af kemikalier og gasser generelt, bør være målrettet det konkrete miljø, hvor indtaget foregår.

Vi anbefaler, at man inddrager forældre, berørte unge, lokalområdets institutioner i en dialog, og at man kontakter lokale salgssteder og gør dem opmærksomme på, at produkterne bliver misbrugt.

Sundhedsstyrelsen anbefaler ikke, at der lokalt eller centralt gennemføres en større medie- eller informationsindsats i bred forstand. Det er vigtigt at være opmærksom på utilsigtede konsekvenser af forebyggende informationsindsatser- fx, at man skaber en unødvendig "nysgerrighed" til stofferne, og bidrager til en opfattelse af, at det er mere normalt at bruge stoffer, gasser mv, end det i virkeligheden er (såkaldte flertalsmisforståelser).